

Sygn. akt II S 36/21

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2022 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Janusz Godzwon (spr)

Sędziowie: SSA Jarosław Mazurek

SSA Maciej Skórniak

po rozpoznaniu skargi **R. R. (1)**

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w:

postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę (...), sygn. (...) oraz postępowaniu sądowym przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu, sygn. akt III K 167/14, akt III K 151/16 i III K 134/19 i Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu sygn. akt II A Ka 124/16 i akt II A Ka 362/18;

na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 75)

p o s t a n o w i a

I. **oddalić skargę;**

II. **zwolnić R. R. (1) od uiszczenia opłaty stałej od skargi.**

UZASADNIENIE

Rozpoznaniu podlega skarga dotycząca postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę (...), sygn. (...) oraz postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu, sygn. akt III K 167/14, akt III K 151/16 i III K 134/19 i Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu sygn. akt II A Ka 124/16 i akt II A Ka 362/18. W istocie rzeczy dotyczy ona jednej i tej samej sprawy prowadzonej pod różnymi sygnaturami z uwagi na uchylenie dwóch wyroków Sądu Okręgowego i przekazywania sprawy do ponownego rozpoznania.

Dotychczasowy przebieg postępowania sądowego przedstawia się następująco:

Akt oskarżenia wpłynął do Sadu Okręgowego we Wrocławiu w maju 2014 roku.

Na dzień 1 grudnia 2014 roku wyznaczono pierwszy termin rozprawy. Kolejne terminy rozpraw wyznaczono na dni:

- 11 grudnia 2014 roku;

- 14 stycznia 2015 roku;

- 25 luty 2015 roku;

- 9 marca 2015 roku;

- 15 kwietnia 2015 roku;

- 14 maja 2015 roku;
- 10 czerwca 2015 roku;
- 30 czerwca 2015 roku;
- 21 lipca 2015 roku;
- 25 sierpnia 2015 roku (sąd dopuścił dowód z opinii psychologicznej dotyczącej świadka D. M.);
- 19 listopada 2015 roku;
- 8 grudnia 2015 roku;

W dniu 12 stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy wydał wyrok w sprawie III K 167/14.

Wyrokiem z 31 maja 2016 roku, sygn.. akt II A Ka 124/16, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu uchylił wyrok wydany w sprawie III K 167/14 i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

Akta sprawy zostały zwrócone do Sądu Okręgowego we Wrocławiu w sierpniu 2016 roku i sprawa została zarejestrowana pod nową sygnaturą III K 151/16.

Na dzień 28 września 2016 roku wyznaczono pierwszy termin rozprawy. Została ona odroczone z powodu niestawiennictwa oskarżonego R. R.. Kolejne terminy rozpraw wyznaczono na dni:

- 26 października 2016 roku;
- 19 grudnia 2016 roku;
- 23 stycznia 2017 roku (nie stawili się wezwani świadkowie) ;
- 10 lutego 2017 roku (nie stawili się wezwani świadkowie);
- 13 marca 2017 roku;
- 21 kwietnia 2017 roku;
- 26 maja 2017 roku;
- 10 lipca 2017 roku;
- 7 sierpnia 2017 roku;
- 22 września 2017 roku (nie stawili się wezwani świadkowie);
- 3 listopada 2017 roku;
- 1 grudnia 2017 roku;
- 5 stycznia 2018 roku;
- 7 lutego 2018 roku;
- 23 lutego 2018 roku (nie stawili się wezwani świadkowie);
- 30 marca 2018 roku;

- 9 maja 2018 roku.

W dniu 22 maja 2018 roku Sąd Okręgowy wydał wyrok w sprawie III K 151/16. Termin do sporządzenia uzasadnienia został przedłużony do dnia 31 lipca 2018 roku. Apelacje złożone przez oskarżonych R. R. i P. S. zostały przyjęte w dniu 29 sierpnia 2018 roku. Wpłynęły one wraz z aktami sprawy do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w dniu 29 października 2018 roku.

Wyrokiem z 13 grudnia 2018 roku Sąd Apelacyjny we Wrocławiu uchylił wyrok wydany w sprawie III K 151/16 i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

Akta sprawy zwrócono temu sądowi w dniu 20 maja 2019 roku. Sprawa została zarejestrowana pod nową sygnaturą – III K 134/19.

Pierwszy termin rozprawy wyznaczono na dzień 23 lipca 2019 roku. Na wniosek obrońcy zmieniono ten termin na 26 września 2019 roku. Kolejne terminy rozpraw wyznaczono na dni:

- 8 listopada 2019 roku;

- 17 grudnia 2019 roku;

- 28 stycznia 2020 roku;

- 17 lutego 2020 roku;

- 11 marca 2020 roku;

- 13 lipca 2020 roku;

- 17 sierpnia 2020 roku;

- 20 sierpnia 2020 roku;

- 4 września 2020 roku;

- 18 września 2020 roku;

- 2 października 2020 roku;

- 19 października 2020 roku – na tej rozprawie sąd dopuścił dowód z opinii sądowo-psychologicznej pokrzywdzonej;

- 19 stycznia 2021 roku;

- 4 marca 2021 roku;

- 22 kwietnia 2021 roku;

- 28 maja 2021 roku – rozprawa została odwołana z powodu choroby sędziego;

- 26 sierpnia 2021 roku;

- 2 września 2021 roku.

W dniu 16 września 2021 roku Sąd Okręgowy wydał wyrok w sprawie III K 134/19. Apelacje wpłynęły wraz z aktami sprawy do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w dniu 25 listopada 2021 roku. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą II A Ka 439/21.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, iż skarga R. R. (1) na przewlekłość postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu, sygn. akt III K 167/14, III K 151/16 i III K 134/19 oraz Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu sygn. akt II A Ka 124/16 i II A Ka 362/18 (aktualna sygnatura II A Ka 439/21) jest niezasadna i jako taka została oddalona.

Stosownie do art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 1 i 1a ustawy o skardze naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, ma miejsce wówczas gdy skutek działań lub zaniechań sądu lub prokuratora postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności prawnych i faktycznych. W szczególności ocenie podlega terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez organ postępowania w celu zakończenia postępowania przy uwzględnieniu charakteru sprawy, stopnia jej faktycznej i prawnej zawartości, znaczenia dla skarżącego rozstrzyganych w niej zagadnień oraz zachowania stron, w szczególności tej zarzucającej przewlekłość (art. 2 ust. 2 cyt. ustawy).

Przewlekłość postępowania jest kategorią obiektywną, a obowiązkiem państwa jest zapewnienie by sprawy osób podległych jego jurysdykcji toczyły się bez zbędnej zwłoki (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 6.01.2006 r., III SPP 154/05 i cyt. tam orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz poglądy doktryny). Nie ulega też wątpliwości, że ocena, czy w konkretnej sprawie doszło do przewlekłości postępowania, nie powinna ograniczać się wyłącznie do upływu czasu i subiektywnych odczuć skarżącego, lecz jest wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu koniecznego do podejmowania bez zwłoki działań zgodnych z obowiązującymi przepisami, przewidującymi zachowanie określonych procedur i niezbędnych by wyjaśnić wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności w sposób gwarantujący stronom korzystanie z ich praw (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 maja 2005r. sygn. akt II S 26/05).

W realiach sprawy czynności były podejmowane przez Sąd Okręgowy bez zwłoki. Dotyczy to zarówno pierwszego jak i ponownego rozpoznania sprawy. Zarządzenia o wyznaczeniu rozpraw i posiedzeń w kwestiach incydentalnych były wydawane w przeciągu kilku dni. Rozprawy wyznaczane były przeważnie co 1-1,5 miesiąca, a nawet częściej. Dłuższe odroczenia wynikały z przyczyn obiektywnych (oczekiwanie na opinię sądowo-psychologiczną, choroba sędziego).

Brak jest również podstaw do przyjęcia, iż naruszono prawo oskarżonego do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę(...), sygn. (...). Postępowanie to trwało około 1 roku. Zważyć jednak należy, że jego wynikiem był akt oskarżenia obejmujący 8 osób, którym przedstawiono łącznie ponad 20 zarzutów. W sprawie przesłuchano wielu świadków. Dokonano także wielu innych czynności procesowych. P. przygotowawcze toczyło się bez zaniedbań ze strony organów ścigania. Nie stwierdzono okresów nieuzasadnionej bezczynności.

Sprawa rzeczywiście toczy się już długo gdyż od czasu jej wpływu do Sądu Okręgowego we Wrocławiu minęło ponad 7 lat. Nie sposób jednak przyjąć, iż nastąpiło to z powodu bezczynności tego sądu lub Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Należy zauważyć, iż głównym powodem długiego trwania postępowania sądowego były problemy ze stawianiem dużej liczby świadków. Wpływ na okres postępowania miała także oczywiście konieczność ponownego rozpoznania sprawy wskutek wyroków tutejszego sądu o uchyleniu pierwszego oraz drugiego wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu i prowadzenia postępowania od początku. Ta okoliczność nie może być jednak uznana za wpływającą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Można w tym miejscu przywołać tezę z uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2021 roku w sprawie I NSP 32/21: „Przewlekłość jest pojęciem odnoszącym się do konkretnego zdarzenia, które po wnikliwej analizie należałoby uznać za nadmiernie rozciągnięte w czasie i niezasadnie przedłużające się. Co do zasady więc przewlekłość jest pojęciem względnym i zawsze musi być odnoszona do konkretnych realiów sprawy i przyjętego trybu postępowania. Należy także nadmienić, że w orzecznictwie wskazuje się, że jedynie nadmierne odstępstwa od czasu koniecznego do wykonania określonych czynności sądowych, prac i procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki. Za przejaw naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki uważa się wielomiesięczną (co najmniej roczną) bezczynność sądu polegającą na przykład na niewyznaczeniu

rozprawy, także rozprawy apelacyjnej, oczywiście jeśli nie zachodzą okoliczności usprawiedliwiające opóźnienie.”. Taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie, gdzie najdłuższe odstępy czasowe pomiędzy czynnościami procesowymi nie przekraczają 4-5 miesięcy i były spowodowane czynnikami obiektywnymi i niezależnymi od sądów.

O kosztach sądowych postępowania w przedmiocie skargi orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze.

Jarosław Mazurek Janusz Godzwon Maciej Skórniak

-